

Womhaj Bóh!

Cizklo 21.
21. meje.

Četnik 3.
1893.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Esmolerjez knihcizishezerni w Budyschinje a su tam dostacž sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Šwjatki.

Šap. št. 2, 3, 4: „Wón šyny so na kóždeho bjes nimi, a buchu wschitzy polni šwjateho Ducha a počachu rěčecž s druhimi jasykami, kaž jim tón Duch da wu-rěčecž.“

To je tón wulki šwjatkový dživ. Šwjaty Duch bu wulaty na wschěch wěrjaznych. Zyla přenja zyrkej dosta jeho hnadnu móž. Wón njedosta so wjazny kaž w starym šlubje jeno temu abo druhemu, ale wschitzy buchu jeho džělomni. Tak buchu wučomnizy polni šwjateho Ducha; zyle nowi mužojo a šwědkojo Šhrystušowi. Wěšči šwojeje wěry, roššwětleni w pōsnacžu kšesčizjanskeje wěrnoscze dopjelnichu nětk šwoje powołanje, zylš šwět k Šhrystušowym wučomnikam činicz a njemōžachu so teho wostajicz, so njebychu rěčeli wo tym, sčtož běchu šami widželi a šlyšcheli. Tak buchu s nimi psches jich šwjatkové předo-wanje tji tawšynty polni šwjateho Ducha, a dostachu zyle nowe myšle, Ducha polneho šwětla, wutrobu polnu křobloscze a dowěrjenja k Božej lubosczi, a wolu polnu mozy, činicz po Božich wěcznych šakonjach. — Žana prōstwa njemōže nam nětk nutrišcho na starosczi byčž, džyli ta, so by so tež w našim ludu tōnle šwjatkový štutk jako štaš. Žaneho džiwka k temu njeje trjeba. Šwjaty Duch móže drje k nam pschicž psches Bože šlowo a psches šwjatej šakramentaj. Ale to je trjeba, so my s zylš wutrobu wo njeho prošmy, na njeho čakamy. Šwjaty Duch dyrbi naš potorcžecž. To je naša nusa, so chze kóždy šam mudry byčž a so posbēha wysche wěczneje

mudrosčze Božeje. Žadyn Bóh w njebyšach, žadyn knjes na šemi, to je nětk šakada tak wjele tawšyntow w našim ludu. Woni chzedža šwoji šamšni knježa byčž. Ale šu tola wotrocžy šwojeho šamšneho čžeta a šwěta. Potorcžecž je rědky dobry počinik w našich dnjach. Prošcžze, lubi kšesčizjenjo, so by šwjaty Duch tuteho hordeho ducha w naš pschewinyl a naš wschěch k ponižnym džěczom Božim šezinik. — Potorcžecž pak roscze jeno tam, hđžež je prawa wěra. Teho dla běchu wučomnizy tajzy móžni ryczerjo, dokelž běchu psches šwjateho Ducha na štaš wěry štajeni. Njeje w žanym druhim šbōžnosčž, hacž w tym, kotrehož wy šcže kšizowali, to předomachu se wschey křobloscžu wschēm njepschecželam. Ach kak šłaba a šnadna je naša wěra! Wjedzenje bibliškeje wěrnoscze šame žana wěra njeje. Wěra je móž k žiwjenju, podobnemu na Šhrystušowe čžiste a šwjate žiwjenje. Wěricž rěka: Šhrystušej wutrobu dacz. Wlamy tajku wěru? Ach, so bychmy ju mēli! Prošchmy wo šwjateho Ducha, Ducha wěry. Trjeba je nam šwjateho Ducha, so bychmy šwjatu jednotu bjes šobu mēli. Wučomnizy běchu w jenej myšli hromadže. Šene šwjate towarštwo a bratrowštwo psches jene w wěry a w lubosczi: tak woczakowachu šwjateho Ducha. O so bychmy naš šwjatki napominalē na to, čžejeho Ducha džěczi my šmy, so bychmy wotpožžili štare wadženje a hadrowanje w domjazym a šjawnym žiwjenju a bratrowszy šmyšleni byli w mozy Božeho Ducha! Dajcže nam šwjatki džercžecž w tym pōsnacžu: my šmy wschitzy Bože džěczi psches Šesom Šhryšta a jedyn šbōžny kōnz pučow Božich s jeho wōšadu leži psched nami: jene štašto a jedyn paštyr. Nēščto wot Šhrystušoweje kraš-

nosće sjerwi so w kóždej zyrkwi, šwěczi so w kóždym wu-
snaču a flinczi nam napschecziwo i kóždeje rěcze. „Jena
šwjata šhromadna kšchesczianška zyrkej, šhromadzišna tych
šwjatych.“ Pomhajmy kóždy po šwojim dźele, so bychu so
tele šłowa našeho wusnača pschezo rjeńšcho dopjelniše.

Trjeba je nam šwjateho Ducho, so bychmy prawi
šhlni mužojo w Šhrystušu byli. Tam steja šwjeczi
japoschtoljo, a maja napschecziwo šebi zły šwět, tola so
njeboja, njeczetnu, dźelaja šwoje žiwe dny sa Šhrystuša a
maja tón šamy kónz šbóžnosće stajnje psched woczomaj.
To je wulke hubjenstwo našeho czaša, so je tak mało złyhch
kšchesczianow. Na wobemaj bokomaj klazaja. Šol šwětni
a pol Šhrystušowi chzedža bycz. Na lěwej a na prawej
stronje chzedža stejecz. Ale jedyn Šnješ, jena wutroba, tak
dyrbi bycz, hewak njebudže niczo i twojim nutškowym
žiwjenjom.

Š druhimi jasytkami počachu wuczomnizy rěczecz. To
bě wěz wěry a lubosće, to bě mózne šwědczenje wo Šhry-
stušu psched njepscheczelemi a hidzerjemi. Šak wjele kšche-
sczianow hańbuje so w našich dnjach ewangelija wot
Šhrystuša, pšnacza k njemu se šłowom! Š so by šwjaty
Duch chzynł nam wschittim nowe jasytki šhrobłeho pšnacza
a šwědczenja wo našej najdróžškej wěrye dacz, so šo
nikoho njebojimy, ale wješele kóždemu hotowi šmy k samol-
wjenju, kiž wot naš šłowo žada teje nadžije dla, kotraž je
w naš.

To šo naše potrebnosće a naše próštwy sa lube
šwjatki: pokornosć, wěra, jednota, šhrobłosć a wěrnosć.
Šotom budže lěpje i nami a i našim ludom.

Šschindž, Šozo, šwjaty Ducho, k nam

Š i twojej hnadu napjeln šam

Šwojich wěrných myšl a wutrobu,

Šim šapal lubosć horjazu.

Š Šnježe, psches tw'e šwětlo ty

Šu šhromadził k tej' wěrye šy

Šud se wschoh' šwěta rěczemi,

Ša to my šhwalbu damy czi.

Šalleluja.

Šnutštowne mišionstwo.

(Šofraczowanje.)

Dokelž je mandželste a šwójšne žiwjenje šakožl sa ludowe
šbože, je přenje a najnušniše, so šo se wschittimi mozami škazenju,
kotrež mandželste žiwjenje w našim czašu podrywa, napschecziwo
stupi. Šohužel je dołho trało, přiedy hacz šo šo na tón wažny
nadawł dopomnili, dokelž šebi pschemalo rospominachu, šakli wulki
štrach ludej hrosy, hdyž tón šakožl wjazy twjerdže njesteji. Šy
šmy šwuczeni, hdyž šo wo šahubjenju kšchesczianškeho hódneho
žiwjenja rěczi, na měšchjanške wobštejnoscze hladacz, hdyž nam
móz hřeča a škazenja najžaloštnišcha napschecziwo stupi. Šy paš
dyrbimy šo tež wohladowacz, so bychmy pšnali, so je tež pola
naš wschelake, šchtož w porjedže njeje. Šjepokasuje nam wulka
liczba njemandželškich narodow tež bjes našim šerbškim ludom,
so jich wjele prawe šaczuce nima wo tym, šchto šebi šchesta
šasnja žada. Duž ma tež kóždy kšchesczian, kotryž ma mlodych
ludži w šwojej šlužbje, pschibšuschnosć, šobudželaczer šnutštowneho
mišionstwa bycz psches to, so jich i dobrým pschikšadom a hdyž
je nušne i šrutym napominanjom wo tym rošwuczi, so je psche-
stupjenje šchesteje šasnje runje tak wulki hřeč, šak pschestupjenje
žaneje druheje šasnje. Šošebje ma šo temu napschecziwo dželacz,
so šo mandželstwa w loškomyšlnosczi njewošamtnu (šak šo to
Šohužel wjele štawa), pschetož huško taj mlodaj cšlowjelaj, kotraž
šo ženitaj, praweho šrosymjenja wo tym nimataj, šchtož šo wot
kšchesczianškeju mandželsteju žada, a hdyž potom nuša do domu
pschindže, je tež i wjetšcha i měrom a i jednotu nimo.

Šy wschal šapomnicz njekšmemy, so je wjele štawow šrucze
wustupiło a šakonje wudało, so by mandželstwo šako k šwojemu

wot Šoha jemu datemu prawu šo posbėhnylo; ale my na něczi-
šchich wobštejnosczech jasnje došč widžimy, šak mało šo štatne
šakonje a pschikšnje pomhake. Duž dyrbi kšchesczianška zyrkej
pomhacz, duž dyrbja šo šjednoczicz šwěrnj šynojo a dšowki
kšchesczianšteje zyrkwe w tym pschewědczenju, so maja po pschi-
šakni šwojeho Šnješa a šbóžnika pschibšuschnosć, k wumóženju
našeho luda pomhacz. Š takemu škutlowanju šnutštowne
mišionstwo wubudžuje na to pokasujo, so šo kšchesczijenjo pschi-
šakni czežkim dźele njekšmėdža sa šamym wušpěchom praschecz, ale
so dyrbja sa šwoju šwjatu pschibšuschnosć mēcz, so dyrbi
kšchesczian po Šhrystušowym pschikšadze w lubosći nad šabšudže-
nymj šo šmilicz a jich pštacz. Š tym je romiško-katholška zyrkej
w Šranzowškej šapoczatk ščinika; hdyž šo šwobodne kšchesczianške
towařstwo (i mjenom St. Regis) šakožl i tym wotpohladom, ša-
hubjene šwójšne žiwjenje šako natwarjecz, to towařstwo je i wulkim
žohnowanjom škutlowalo. Šočko dželaczeryom šnutštowneho
mišionstwa dyrbi šo tež teho dla cšim šruczišcho na to wobroczicz,
so šo rošpušchcene šwjaški šwójšneho žiwjenja w kšchesczianškej
myšli i nowa twjerdže šwjasaja, cšim bóle powróczaza myšl runje
na tym džela, tutón pošledni šohk kšchesczianškeho cšucza, kotrež
hacz dotal tu a tam hišchže dšimjemu njepscheczelštemu žiwjenju
njesu štajesche, na bjesbóžne wušchne podtorchowacz. Še wulkich
mēštach ma wone tón nadawł, so by šo tež šhudym móžnota po-
ššicžala šo woženicz, so bychu šo wošebje mlodži ludjo šwěru
šladali a pšnali, so je mandželstwo Šoze postajenje. Šo paš
naš k temu wjedže, so mamy šebi šrudne wobštejnoscze bjes mlodymi
ludžimi w našim czašu bliže wobšladacz, kotrymž dyrbi šnutš-
towne mišionstwo wotpomhacz špštacz.

(Šofraczowanje.)

Něšchto wo našim njebohim wuju, pódla paš hišchže wo něčim druhim.

(Ššončenje.)

Ša jene dobo ležesche tam tón šary mužil wschón prošty,
pohlada i woczomaj horje k njebješam, šak chzynł i wofnom horje
do njebješ pohladacz, — hišchže junu tam šadychny a bě wudychał.
Duž šo šnješ šekar k njemu šlehny, pošluchasche i wuchom, hacz
niczo njewuššyšchi, so šo hišchže we nim něšchto w jeho wutrobje
hibje, pschikšasa potom, so dyrbja jeho i cšopšymi wošmjanymj
rubišchžemi šchuwowacz a jeho i něčim šhlnym wofrjepicz, ale
tón mužil pódla wschón morwy ležo šawosta.

Šchi wschēm paš, so jeho je wschelakimi šreptami a šaptami
šreptachu, ta štara macžerka šakášlowa, a runjež jej šłowu trochu
wysche šbėžechu, nješamoh tola wjazy šadychnyč, ale mrėjo sa
šwojim mužom wuczeže. — Šakle tam nětkle wobaj dwaj morwaj
ležeshtaj, muž a žona. Šona bě šedy 20 mjėščinow po šwojim
mužu wotemrėla. Duž bě wona po šwojim mužom wscho wu-
šerbwowała, a po nej šobu jejne pscheczelstwo. Šzi paš prajachu:
„Šam žel cšini, so je šo to šakle i nimaj pomėlo. Šy bėchmy
mėli wschitzu šwoje myšle, so nam wona přenja wumrje.“

Šle našcha wofka wofoscha wobaj štarej, njedosta paš žaneho
cžerwjeneho pjenješka po nimaj, tamni paš, hacz runje mējachu
šami šawoženja došč a na došč, wschachu šebi te šromady pjenješ
šobu domoj: wjele tyšaz toler. Šašcha wofka paš wjedžesche
jara derje, šchto je nad žiwjenjom a nad šmjerczu šnješ, a wot
koho wscho šubšo a šawoženje pschindže, duž džesche wona šhuda,
šakšaz bě šem pschikšla, šwoju štronu domoj, ale pódla šawosta
we wutrobje wscha wješela a špokojna.

Šle tole powuczenje šame sa šo bě tež wjele tyšaz toleri
hódne, a šakle je wona nam, šwojim džeczom a džeczš-džeczom
šawostajila: „Šube škote džeczš, špuschčezecze šo wschitke na Šoha
Šnješa šameho, ženje paš na žane šerbštwu, a šhibujcze šwoje
štawny, nješahubujcze šo žaneho džela a špominajcze na to jene
šerbštwu, šakšez je wam we njebješach wušchowane a nam tam
wėšte.“

Šscheczelo, tónle mój Žšecžanski wuj je po prawom šam-
jeniczki „mój wuj“, ale pomyšl šebi, so je wón tež šobu „twój
wuj“, a dyrbjało šo czi i někim šenicz, šak naškej wozy i jejnym
štarym wujom, tehdy šo runje tak wušpokoj, šak je wona šama se
šobu ščinika, a nješohřch šo na nikoho, ale špuschčezej šo na
Šoha, lubeho Šnješa, kiž wscho derje wuwjedže.

Šeli paš šale moja přenja powjescz njehala došahacz, so by
cze došpokojnje pschewědczila, so šo druhdy něchto trochu jara šebje,
hdyž šebi myšli, so budže šnadž po někim něšchto šerbwowacz.

chzu jowle hiščcže jenu pomjeſtku wo někim ſ mojeho daſſcheho pſcheczeſtwa podacž.

We Wonezach mējachmy dalokeho wuja, naſcheho džėdoweho bratra. Tón muž bė dobra duſcha, luboſny a pſcheczeſny ſe wſchėmi, ſe ſwojimi džėczimi kaž ſ zuſny, ſ kotrymiž ſo hdy ſeĩdže. Bohaty wón njebė, ale dyrbyjeſche ſebi ſpochi na to myſlicž, kaſ mōhl ſ czeſcžu pſchelėſcž, ſo by ženje tōnz lėta žadny dołh njewobkhował, ale tola jemu wjeſele cžinjjeſche, hdyž mōžeſche komu něſchto ſa dar dacž. Druhdy wón ſ nam pſchĩndže, ale wėcznje mējeſche něſchto ſobu do brēmjeſchka ſawjaſane, a bėchmy pola njeho na fermuſchki, doſtachmy kōždy krócž něſchto ſobu domoj: dobry ſydrowy tyfanž a ſuchi pōdla, pſchetōž naſcha cžeta wjedžeſche dobre tyfanžy uapjež.

Druhdy ſebi wón tež do ſafa pomaſny a temu abo tamnemu wot naſ ſwėtly toleſt mjelcžo do horſcže ſuže. My paſ ſo jemu wobarachmy a prajachmy: „Wujo, njecžĩncže ſebi jeno žanu ſchodu, wſchako macže ſami tež ſwoje džėcži.“ Ale naſch wuj ſo nam na to wuſmija a praji: „ſchtož mōže komu něſchto ſa dar dacž, tón ma ſam něſchto; ſchtož paſ niſomu nicžo dacž njemōže, tón ſam nicžo nima; a ſchtož nicžo nima, tajki je kħudy ſlėpž.“

Duž ſo na jene dobo ſta, ſo tōnle naſch wuj kħėtru wulku hromadu pjenjeſ wuherbowa. Hižo jeha nan bė něhdy wo tuto herbſtwo ſwōj prozeſ pomėl, nětkle paſ bė ta wėž wuczĩnjena, a dolež bėchu te pjenjeſy ſpochi ſwoju danĩ njeſle, doſta naſch wuj na jene dobo na wſchė 30,000 toleſ. Duž bu ſ jenyym dobom bohatty muž a mējeſche na jene dobo wjele wjažy, hacž bė dotal tu a tam druhim roſdarĩ.

„Zeke pjenjeſy ſu ſebi ſwojeho praweho muža wudocžakale“, takle nětkle wſchudžom rėkaſche po wſchėm naſchim pſcheczeſtwje, woſebje pola wſchėch tych, pſchecžiwō kotrymž bė wón ſpochi tajki luboſny a pſcheczeſny był, duž jemu wſchitžy ſbože pſchėjachy, to paſ tež ſe ſwėrnej wutrobu, a kōždy jo jemu ſ wutrobu popſcha: „Nėtkle haſle budže wuj mōž do ſyteje wole druhim dobrotu wopokaſowacž“, takle ſebi něchtōnžkuliž myſleſche, „wſchako ma ſamōženja doſcž“.

Ale njekħwal ſebi nihtōn žadny džen, dōniž tu njeje jeha wječor pſchĩſchoł, a nětotražkuliž kōždicžta je ſo ſlemika, prjedy hacž bė na žadny brjōh dojeła.

Wot tameho cžaba, ſo bė naſch wuj tōn wulki liſt ſ tym wulkim ſyglom doſtał, njebė wón ſkoro wjažy ſnacž. S naſcheho pſcheczeſtwa ſebi cži a tamni wo nim a tamne powjedachu, ſchtož paſ niſomu prawje ſ wėrje njebė. Brėni krócž, jaſo wón ſaſo ſ nam pſchĩndže, bōrſy pħtnychmy, kaſ wjele bė pola njeho wotbito. Wón nam tōn krócž nicžo ſobu njepſchĩnjeſe, bė wſchōn proſty, kaž mėl ſa kħribjetom kōchcž tečazy. Ale wón njebė ſa kħribjetom proſty, nė, w ſwojej wutrobje bė proſty, jemu bė ſo wutroba do pjenježneje mōſchnje pſchepadnyła — wutroba a mōſchėn wſchaf ſteji ſebi huſto najbližſchej pſcheczeſlžy. Sſwoje pjenjeſy bė wuj wſchitke do ſwojeje želeſneje pjenježneje ſchĩnje ſatykał a pſchėhował, ſ teje paſ wone wjažy won njemōžachu, dolež bė wón to ſłowcžko do cžiſta ſeſabył, ſ kajtimž ſo kaž ſ klucžom tale ſchĩnja wocžĩnjeſche, — tole ſłowcžko paſ rėkaſche: luboſcž. Ta želeſna ſchĩnja tam nětk runje tajta ſymna ſtejeſche, kajtuž mējeſche wón wutrobu. Nima paſ cžłowjeł w ſwojej wutrobje kuſta luboſcže, tehdy jemu jeha wutroba wſcha ſwjadnje, kaž woſoło nalėcža wſchė hewał rjane ličžkate jabłucžka. Takle bė tež ſ naſchim ſtarym wujom.

Wón je potom ſwoje pjenjeſy do ſwojich džėcži roſdžėlił, ale žohnowanja wone jim wjele njeſle njeiſu. Wón ſam paſ bu džen wote dnja wobužniſchki a njepnjepniwiſchki. Jeha pjenjeſy ſu jeha džėczōm roſtake, kaž hdyž ſebi ſnėh do horſcže woſmjjeſch, a pſchi wėſtym bankerocže ſeſhubichy ſo wone nimale wſchitke. Hdyž tu něchtō něſchto herbuje, tehdy wſchaf ſo jara huſto ſtanje, ſo tam, hdyž ma cžłowjeł hewał ſwoju wutrobu, twjerdy tamjeĩ ſobu do njeje wudōſtanje.

Pſchecželo, pſchi wſchėm herbowanju ſo druhdy dživne wėžy ſtanu: ty dyrbiſch ſo kħėtje jara na ledžbu bracž, ſo moħla cži twoja wutroba žadny kħupy kuſ njenacžĩnicž. Duž njepuſchcžej ſo na žane herbſtwo jowle na ſemi, — a doſtanjeſch hdy žane, njepoſiſn ſwoju wutrobu na žane tajke, ale pomuſł ſebi na mojeju wobėju wujow. Mi ſtaj wonaj wobaj hižo huſto ſe ſwojim ſadžerženjom dobru ſlužbicžku wopokaſaſoj.

Sſw i a t k i.

Gal. 5, 22.

Plōb: ſchtož Bohu wierſchnemu ſo poda.

Plōd Duchy je wſchaf cžiſta luboſcž;
ſchtož luboſcž ma, ſo prōzuje,
ſo doſtanje tež wėry kħrōbkoſcž
Pſcheſ ſwjatoh' Duchy cžerjenje.
A ſczerplivy je we horju
Pſcheſ ſwjatoh' Duchy dobrotu.

Plōd Duchy je tež wjeſ'le kraſne;
Tōn wjeſ'ty Duch njech ſdžerži mje,
Njech wjeſele tež nimam cžakne,
Dħa woſchewjena duſcha je;
A nam'ka ſo tež ſruboba,
Mam ſwjatoh' Duchy, troſchtarja.

Plōd Duchy dale je mėr Boži,
Mėr Boži kraſny poklad je;
Hdyž tutōn plōd ſo wot mje ſtoži,
Bych njemėl žane wjeſele,
Dħa by tež byla njemōžna
Ta luboſcž, kiž je njekōncžna.

Plōd Duchy tež je prawa wėra;
S njeje rōže kčėja na cžernjach.
Tōn njepſchecžel mi njeda mėra,
ſo kħodžu tu kaž na wōſtach.
Duž, ſwjaty Ducho, pſchĩndž ty ſam,
Plōdž prawnu wėru wutrobam!

Plōd Duchy nam tež wėſtoſcž dawa,
Bo ſmjercži wėcznej' ſbōžnoſcže.
Hdyž plōdna wutroba je ſrała
Pſcheſ ſwjatoh' Duchy hnuwanje,
Dħa mam ja ſbōžnoſcž ſ wėſtoſcžu
Pſchi Jeſuſu najkraſniſchu.

E. S.

We ſcžėnu ſmjercže.

Wot Gruſta Eberſa.

Pſchekōžil Jenko.

(Poſtracžowanje.)

Jaſo wječorne ſmėrtanje do tych dołhich ſchėrofikich haſow padaſche, ſtejeſche mėſchcžanſki miſionar pſchi kōžu naſmjercž kħoreho muža. Džėlaczer Grubert paſ, kiž lėta dołho do žaneho Božeho domu pſchĩſchoł, kiž lėta dołho wo Bože ſłowo rođžal njebė a kiž nětk ſam cžujjeſche, ſo pſchėd wrotami wulkeje wėcznoſcže ſteji, wobaraſche ſo pſchecžiwō kħroſcži teho ſłowa a wotpoſaſowaſche jo dwėlowajo a ſadwėlowajo a mēnjeſche, ſo ma pſchėjara ſtwjerdnjenju wutrobu, taſ ſo njemōhl wumōženy byčž, a potom hrabaſche ſaſo ſa Božim ſłowom a ſapſchimowaſche to ſame taſ, kaž tōn, kotremuž ſo kōdž ſłama, brjadu hrabnje a njepuſchcži, kotraž jeha ſ brjohoj njeſeſe.

Jaſo miſionar naſajtra ſaſo pſchĩndže, pſchėſtreje jemu kħory ſwoju ſuchy ruku napſchecžiwō a džjeſche ſ woſklabnjenyym kħōbom: „Ja waſche wčzerawſche poſlednje ſłowo ſabył njeiſym: Cžłowſki kħyn je pſchĩſchoł, ſo by pytał a ſbōžne cžinił, ſchtož ſhubjene je. Prajczje wſchaf mi, hacž to ſłowo tež mi płacži.“

„Wėcže płacži to ſłowo wam.“

„Scže dħa hižo muža ſnali, kiž je ſo wo ſwojeho Boha taſ mało ſtarał kaž ja, a kiž je tola ſbōžnje wumrjeł?“

„Ja chzu wam mału wėž powjedacž“, wotmolwi miſionar:

„Jaſo pſchėd ſchthrimi lėtami do mojeho nėtcžĩſchego wobydlenja ſacžahnych, bydleſche wyſche iſtwy, w kotrejž bibliiſte hodžiny a džėczaze Bože ſlužby wotdžeržowach, muž, kotryž kōždy krócž pſcheſ mōžne kħapanje, trompetowanje a teho runja bibliiſtku hodžinu kaſchcž pytaſche, tež bijeſche ſe ſekeru rady do durjow. Bōrſy paſ ſebi hoſpodaſ tu wėž ſaſaſa a te njekafaſanſtwa pſchėſtawachu. Pſchėzo paſ hiščcže ſwarjeſche wón mōžnje na mnje a mjenowaſche mje paſ „katholiſchego popa“, paſ „wopiwego dundaka“.

Stónčnje sthori, hrožesche pať hiščcže w swojej thoroščzi, so, jeli jemu pop abo nękajki tajki do domu pschindže, jeho snat po sthodže dele czisnje. To kłapanje pať bę nętk zyle t kónzei, teź trompeta bę t njelczenju wotstudzena. Sčtož wo nim hiščcže pytnychmy, bę jeno to, so so kóžde ranje hubjenje t lękariej schmatašče.

Čať dolho hacž hiščcže t pokladnizy sa thorych t pjenjesami podpjerany bu, njeczęrpjesche nusu. Ale to njetrajesche dlęje hacž 6 męřazow. Čať dnrbjesche nętk drařta, schaty a sčtož mőzesche nękat parowacž, do poźęęrnje. Čať bńrny pať bęsche maľo marow wudatych. Šchudobna direkzija pschiswoli maľu podpjeru; tařama pať dolho njedobahasche. Žona storsjesche nęlotrym ludžom w thęži swoju nusu. Moja dźowka to řkyšesche a powjedasche jo nam. Moja žona prajesche: „Hacž teź jeno budže wot nař sčto bracž?“ Moja dźowka wotmolwi: „Luba macži, daj mi jeno nęsčto t wofschewjenju sa njeho, po sthodže dele czisnjęč drje mje tola njebudže, t temu je hižo pschęjara řkaby.“ Čať pschihotowa dha moja žona jabłukowu muťu a dźowka donjeře ju horje. Čať t nej fastupi a ręčęč sapocža, řaž bęsche jej porucžene, bę wón zyle fastrožany a rjekny jeno: „Čať mőzetej starsčej to czinicž? ja jo bracž njęřmęm.“ Moja dźowka wotmolwi: „Macž pať wam to pńsčęle.“ S tym staji jo na blido a wotęndže.

Čať dha pocža řo ľód łamacž. Moja žona a ja wuřiwachmoj nętk węřtu pschęčelniwosčž wot tych ludži a woni teź rady na naju pořkuchachu. Hacž dotal bę thory romany czital, nętko wo nje wjazny njerodžesche a bjerjesche wote mnje rady řkhesčzijanske łopjena a piřma. Teź přędowanje bęsche jemu kóždu njędželu witane. Sapocža řo řrjedu biblijska hodžina, dha wón rjekny: „Žona, nętko byčž zyle czische, ja čžu řo na tym spęwanju wofschewicž.“

Nęlotre dny psched řmjercžu prořšesche wón wo Bože wotkasanje a wuřiwasche to řame t wutrobnym řadanjom po Božej hnadže. Ča řo nadžiju, so je tńn řnjęř moje proštwy wo řbőžnosčž jeho dusche wuřkysčal.“

Grubertowa bę pschistupila a muzej řymny pńt ř cžola řetręla. „Čaj, haj, luby řnjęře“, praji wona, „wulfe rořdžęlenje drje tola je bješ tajkimi thorymi, řiž Boha a řbőžnika miju, a tajkimi, řiž řu węru řhubili.“

„Dženřa“, praji miřionar, „bęch pola mlodeje holzy, kotraž je na řuchoczynu thora. Pschirunam ju t runje tajkej thorej žonu, t kotreřž huřčisčho pschindu, dha je bješ nimaj rořdžęlenje řaž džen a kńž. Wobęj matej zyle te řame bolosčje řnjęčž, po-brachowazy wodnyh a řnyř; wobęj drje budžetej jeno hiščcže maľo tydženjom žiwęj. Ča jena praji: „Nętk luby řbőžnik storo pschindže; ja řo prawje wjeřelu a mőžu cžas ľędy docžakacž.“ Pschi tym řmęwa řo stajnje a by mi rady řhęrluřche spęwala, hdy byh jej jenož nusu wodnyh t temu dacž mńhł. Ča druha praji: „Ach, t wumřęčžu wřchal to njęje; tńn řadławy řasčel jeno czini, so řym tať jara řłaba.“ Pschi tym je wobozna a njęřpokojna a po-řmęwkuje řo jeno hńrko a řchibale, hdyž řo přóžuju, jej Bože řłowo blisťo pschinjęčž. Wobęj řtej w nusuřoknyh řwonkownych wobstejnoscžach, jenož t tym rořdžęlom, so tamna holza t žyla řaneje cžłowřteje dusche wokoľo řębie nima, kotraž by jej pschi-řkluřčala a wot kotreřž by řo pomoz wocžakowacž řmęla. Ča tola namafam ju jara porędko řamu, jejna řřtwicžka je stajnje czisťa a na blidže psched jejnym łožom namafa řo psčęzo jara wjele wofschewjenjom. Čdyž řo woprašchach, hacž ma nękajke požadanje, hacž tu abo tam nusu njeczęřpi, wotmolwi mi wńdano: „Čo je řbőžnikowa węž, ja řo wo nicžo njęřtaram.“ Ča druha pať ma hiščcže macžęř, kotraž storsži a řo stara a njewę, hđže to naj-nusuřisčhe jow bracž. Čaťo pořdžisčho řařo do tuteho njęřbožomneho doma pschindžęch, buch psche nicžo a wo nicžo wotpokasany.“

(Pńtracžowanje.)

Čy budžęřč žęhliwe wuhlo na jeho hłowu nahromadžicž. (Rom. 12, 20.)

Bur w Pomorskej džęřche juntrńčž wječřor do swojeje brńžnje a tam roboczana nadenđže, kotryž čžysche jemu žito franycž. Wńn pschifasa jemu, so dnrbi męch franjeneho žita na ramjo wřacž a t nim do doma nuts pschincž. S męrom tńn řobu džęřche na najhńřsche pschihotowany. Bur pať swoju žonu řawoľa,

so by řhlęb a butru a řhofej pschinjęřka. Wńn praji: „Nařč řuřob je węřcže jara řłodny, pschetož wńn žito franje.“ Čaťo bęsche wřchitko pschihotowane, bur blidowe pacžęrie wuspęwa: „Pschindž, řnjęře řęřu, a budž nařč hńřčž a požohnuj, sčtož řy nam wobradžik.“ Čadučej bu horžo wokoľo wutroby, wńn by radřcho puki na řhribjet męř, hacž tute žęhliwe wuhle na hłowu. Čdyž bęchu pojędli, bur padučej tńn męch žita dari a jemu pschęčęlnje Božęmje praji. Bńh pať je t hnadu dať, so je wohenjowa ręčž teje lubosčže t njęřpschęčęlej twęřdu wutrobu teho cžłowjęka řmjęhčžka.

Sčto je pschęmęnilo?

Psched kńtkim řo řńnsťęje w Stalskej, kotraž do ewangelsťęje zřřkwje pschindže a kotreřęž muž bęsche t ewangelsťęj węřje pschistupik, woprašchachu: „Se węřno, so je wafč muž swoju węru pschęmęnil.“

„Nę“, wona wotmolwi, „węra je mojeho muža pschęmęnila. Přjedy řaneje węry njemęřesche a nętko je řębi jenu wuřwolik, a ta dnrbi dobra hęčž, dokęř mőže budžazu wutrobu pschęmęnicž. Wř scže řam je řwędkom, so by řo mńj muž přjedy kńždy džen wopik a so by řakrowať, so pať to nętko wjazny njęčžini.“

Wopomń.

W pschęřęřku traje cžłowřte žiwjenje 33 ľęť. Sčtwńrty džęľ narodzenych do řędmeho ľęta wumřęje; pokojza wřchitkly do 17. ľęta. Wot sto ludži budže jich jenož řčęicž řčęřčđžęřčacž ľęť starych, wot přęčž stow jena wofřboa wofřombđžęřčacž. Sčęřčđžęřčacž w pschęřęřku kńždu minutu wumřęje, jena kńždu sekundu.

Wopomń po tajkim! kńždu sekundu dže jena dusčha do węčžnosčže a ta sekunda junu pschindže, w kotreřž twoja dusčha tam pńndže.

Wopomń dale: Čdyž řy ty řydomnacže ľęť stary, je řo tebi hnadu dostaľo, kotraž řo pokojzy t tobu narodženym njedosta a je tebie Bńh hacž do řčęřčđžęřčateho ľęta řdžęřčal, je tebi psched druhimi wofřębje wulku hnadu wopokasal. Čřny řębi hižo na to pomyřřik?

Stónčnje pať wopomń: Wona je jara njewęřta węž, wobroczenie hacž do starych ľęť wotřtorowacž. Pschetož řaž tebi nařpomnjene licžby dopokaza: najmjęnje cžłowjękow stare ľęta docžafa; najwjazy jich w mlodnyh wumřęje. Duž dženřa hiščcže řo wobrocž!

Wofřęwjenje.

Třęčži džen řwjatow budže Mńckenbergřte bibliřte towarřstwo řwńj ľętuřchi řwjedžen w Řłętnom wotđžęřęčž. W řęřbřskej Božej řkluřbje, kotraž řo w 2 hodž. popoľdnju řapocžnje, budže řnjęř řarať Waktar t Wńřřlinka přędowacž, w nęmřskej potom řnjęř řuperintendent Řichťer t Řęnziga. Wřchitzy pschęčęřęľo Božęho řłowa řu najwutrobnisčho pschęprořčęni. Bńh luby řnjęř daj, so by řwjedžen jich wjele t nowęj lubosčži t Božęmu řłowu řbudžik a jim řo psčęzo radřcho a węřčisčho na tutńn řaľořł nařčęje węry řaľořicž dať.

„Řombhaj Bńh“ je wot nętka niz jenož pola řnjęřow duchownych, ale teź we wřčęch pschędawarńjach „Šęřb. Nowin“ na wřřach a w Budyřchinje dostacž. Na řčtwńrcž ľęta pńacži wńn 40 np., jenotliwe cžisřla řo po 4 np. pschedawaju.